

SOPA ELLER SOPPA - NÄR BLIR MATEN SKRÄP?

I LEKTIONSSAL

LÄRARE

I den här lektionen får ni arbeta med frågan om vad som är sopor och om man kan slänga ätbar mat. Lektionen består av en del som ni kan arbeta med i lektionssalen och en del som ni gör i köket.

ÅRSKURS: 4-9

**ÄMNE: HEM- OCH
KONSUMENTKUNSKAP**

TIDSÅTGÅNG: CA 90 MIN

FÖRBEREDELSE

(för delen som utförs i köket):

PLOCKA FRAM:

- Skruppna/fläckiga potatisar och purjolök
- Tomma förpackningar etc (sopor)
- Soppåse
- Ett par sedlar

ORD OCH BEGREPP:

Sopor, hushålla, råvaror, skala, rensa, skära, koka, sjuda, servera.

MÅL

Målet med lektionen är att väcka intresse för hållbar utveckling. När ni har arbetat med lektionen ska eleverna förstå skillnaden mellan mat och sopor, kunna hushålla med råvaror och skapa måltider.

VAD ÄR PROBLEMET?

Problemet formulerar ni tillsammans efter att ni tittat på filmen och inspirationsbilderna.

FILM

Inled lektionen med att titta på filmen **Matsvinn**. Filmen hittar du även under lektionssidan på webben.

PRATA OM:

Vad handlar filmen om, vilket problem beskrivs och vilket budskap har den?

INSPIRATIONSBLIDER

Titta på inspirationsbilderna och diskutera frågorna. Ladda ner tillhörande inspirationsbilder under lektionssidan på webben.

450 MATLÅDOR
I SOPORNA

SOPOR DÅ OCH
NU I SVERIGE

45 KG ÄTBAR
MAT I SOPORNA

SPARA 3000-6000 KR PÅ
ATT INTE SLÄNGA MAT

MATEN ÄR
ORÄTTVIST FÖRDELAD

DISKUTERA:

Hur kommer det sig att vi köper mat och sen slänger den?

DISKUTERA:

Vad slängdes då och vad slängs nu? Måste vi slänga så mycket?

DISKUTERA:

Vad är det för skillnad mellan onödigt och oundvikligt matavfall?

DISKUTERA:

Vad skulle man kunna göra för pengarna?

DISKUTERA:

Hur kommer det sig att maten är orättvist fördelad?

SOPA ELLER SOPPA - NÄR BLIR MATEN SKRÄP?

I LEKTIONSSAL

LÄRARE

SLÄNG
INTE
MATEN

TA STÄLLNING!

Nu får ni fortsätta lektionen med att reflektera vidare kring sopor och mat.

HETA STOLEN

Värderingsövningen Heta stolen är ett sätt att skapa samtal och funderingar kring mat, miljö och hållbar utveckling. Det handlar inte om att komma fram till ett rätt svar. Ställ frågor och följ upp. Delge dina egna personliga synpunkter när övningen är avslutad. Var ärlig!

Använd förslagen nedan eller ändra utifrån dina och gruppens förutsättningar.

PRAKTISKA TIPS:

Läs igenom övningen i förväg och fundera på vad som kan tänkas hända i gruppen, vilka kommentarer och frågor du kan förvänta dig. Tänk på att vara öppen och reflekterande. Värdera inte. Det handlar om attityder, inte rätt eller fel. Fundera på vilket syfte du har med övningen så att du kan styra och ställa följdfrågor.

SÅ HÄR GÖR DU:

Gruppen sitter på stolar i en ring. Läraren/ledaren läser upp ett påstående. Om man instämmer i ett påstående reser man sig upp och byter stol med någon annan som har den åsikten. Genom att sitta kvar på stolen kan man markera två saker; antingen instämmer man inte i påståendet eller också sätter man armarna i kors och visar att man behöver betänketid. Se till att det finns en extra stol som man kan flytta till om man är ensam om en åsikt.

Vid varje påstående ger du några i gruppen tillfälle att motivera varför de reste sig respektive satt kvar. Som lärare/ledare försöker du fördela ordet jämnt. Inget svar är mer rätt än något annat, man får tycka vad man vill, men alla ska lyssna på varandras argument och synsätt. Du som är lärare/ledare ska vara neutral under övningen. Som ledare väljer du själv vilka påståenden du vill lyfta.

PÅSTÅENDEN:

- Jag öser på mat på tallriken och slänger det jag inte orkar äta.
- Jag vill bara äta fräsch mat – jag slänger alla skruppna potatisar.
- Jag slänger inte mat i onödan och lagar soppa av skruppna potatisar.
- Jag slänger mat – vad jag gör spelar ingen roll för världen.
- Jag gör hellre något roligare för pengarna än köper mat som jag slänger.
- Jag slänger inte mat som går att äta och sparar på så sätt både pengar och miljö.

VAD KAN JAG GÖRA?

Uppmana eleverna att skriva ner något de kan, vill och ska göra – en aktiv handling – som bidrar till att göra världen lite bättre. Allt är bättre än ingenting, t ex äta upp maten på tallriken eller berätta för någon om hur viktigt det är att inte slänga mat. Tillsammans kan man förändra världen!

EXIT TICKET

- Nådde vi målet?
- Vad har du lärt dig?
- Har du lärt dig något nytt?

BONUS - OM DU HINNER

Hur går återvinningen till i kommunen? Vad händer med soporna? Gör ett studiebesök.

Nu kan ni gå vidare och arbeta med nästa del i lektionen - **I KÖKET**.

SOPA ELLER SOPPA - NÄR BLIR MATEN SKRÄP?

I KÖKET

LÄRARE

SLÄNG
INTE
MATEN

START

Ställ fram råvaror (skrumpna/fläckiga, men ätbara, potatisar och lök) på ett bord tillsammans med några tomma, knöggliga förpackningar som ska föreställa skräp samt ett par sedlar. Ta fram en soppåse och börja slänga råvarorna, släng sedan förpackningarna och sist sedlarna.

- Vad är sopor?
- Kan man slänga pengar?
- Kan man slänga ätbar mat?
- Vad kan man göra istället?
- När blir maten sopor?
- Kan sopor vara en resurs?

UTMANINGEN - SOPPAN

Soppan är en grunduppgift med fokus på hantverket. Eleverna ska lära sig lyssna, läsa, samarbeta, välja, skala, rensa, skära, sjuda och servera. Eleverna väljer ofta den vita delen på purjolöken och lämnar eller slänger det gröna om inte allt går åt. Denna uppgift går ut på att vänja eleven vid att börja från den gröna delen, hålla grytan kokande samt avväga koktider mellan olika rot- och grönsaker beroende på hårdhet och bitstorlek, i det här fallet potatis och purjolök.

EXIT TICKET

- Nådde vi målet?
- Vad har du lärt dig?
- Har du lärt dig något nytt?

Dags att börja laga mat - gå vidare till receptet för **SOPPAN**.